

Enrollment No: _____ Exam Seat No: _____

C.U.SHAH UNIVERSITY

Summer Examination-2022

Subject Name: Introduction to Demography-1

Subject Code: 4AH03DEMI

Branch: B.A. (Economics)

Semester: 3

Date: 22/04/2022

Time: 02:30 To 05:30

Marks: 70

Instructions:

- (1) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (2) Instructions written on main answer book are strictly to be obeyed.
- (3) Draw neat diagrams and figures (if necessary) at right places.
- (4) Assume suitable data if needed.

Q-1 આંતરિક વિકલ્પના આધારે સાચા વિકલ્પની પસંદગી કરો (14)

1. માલ્થસની દ્રષ્ટિએ વસ્તી વૃદ્ધિ .....માં થાય છે ?
(A) ગુણોત્તર શ્રેણી (B) સમાંતર શ્રેણી (C) સમય શ્રેણી (D) એક પણ નહીં
2. માલ્થસની દ્રષ્ટિએ અનાજના ઉત્પાદનમાં કેવી રીતે વધારોમાં થાય છે ?
(A) ગુણોત્તર શ્રેણી (B) સમાંતર શ્રેણી (C) સમય શ્રેણી (D) એક પણ નહીં
3. આર્થિક વિકાસનો ખ્યાલ કેવો છે ?
(A) સંકુચિત (B) મર્યાદિત (C) વ્યાપક (D) એક પણ નહીં
4. વસ્તીવૃદ્ધિની આર્થિક વિકાસ પર કેવી અસર પડે છે ?
(A) અનુકૂળ (B) પ્રતિકૂળ (C) અનુકૂળ અને પ્રતિકૂળ બંને પડી શકે (D) એક પણ નહીં
5. ભારતમાં વસ્તી વિસ્ફોટનું મુખ્ય કારણ ગણી શકાય ?
(A) ઉંચો જન્મદર (B) નીચો મૃત્યુદર (C) ગરીબાઈ (D) આપેલ તમામ
6. વસ્તી સંક્રમણના ક્યાં તબક્કામાં વસ્તી વિસ્ફોટની પરિસ્થિતિ જોવા મળે છે ?
(A) પ્રથમ તબક્કામાં (B) બીજા તબક્કામાં (C) ત્રીજા તબક્કામાં (D) તમામ તબક્કામાં
7. નીચેનામાંથી કોનો બિન ઉત્પાદકીય વયજૂથમાં સમાવેશ થતો નથી ?
(A) બાળકોનો (B) વૃદ્ધોનો (C) યુવાનોનો (D) આપેલ તમામનો

8. ઇષ્ટ વસ્તીનો સિદ્ધાંત કોણે રજૂ કર્યો ?

- (A) પ્રો.એડવીન કેનન અને કાર સૌન્ડર્સે (B) પ્રો.ટી.આર.માલ્થસ
(C) પીકોક વાઈઝમેન (D) ગુન્નાર મીર્ડાલ

9. જીવન સારણીનો ખ્યાલ ક્યાંથી પ્રચલિત થયો છે ?

- (A) ભારતીય ખ્યાલ છે. (B) રોમન સામ્રાજ્યથી (C) બ્રિટીશ સામ્રાજ્યથી (D) એક પણ નહીં

10. ભારતમાં જન્મદર અને મૃત્યુદર કેટલી વસ્તીએ ગણાવામાં આવે છે ?

- (A) 1000 વસ્તીએ (B) 100 વસ્તીએ (C) 10 વસ્તીએ (D) 10000 વસ્તીએ

11. ભારતમાં દર એક હાજર પુરુષોએ સ્ત્રીઓની સંખ્યા કેવી છે ?

- (A) વધુ (B) ઓછી (C) સમાન (D) સમતોલ

12. જીવન સારણીનો ખ્યાલ ક્યાંથી પ્રચલિત થયો છે ?

- (B) ભારતીય ખ્યાલ છે. (B) રોમન સામ્રાજ્યથી (C) બ્રિટીશ સામ્રાજ્યથી (D) એક પણ નહીં

13. 2011માં ભારતની વસ્તી કેટલી હતી ?

- (A) 121 કરોડ (B) 102 કરોડ (C) 1.21 કરોડ (D) 121 અબજ

14. કોને રાતના ચોર કરતાં પણ વધારે 'ખતરનાક' ગણવામાં આવે છે ?

- (A) ભાવ વધારાને (B) બેરોજગારી વધારાને (C) વસ્તી વધારાને (D) ગરીબીના વધારાને

પ્ર-2 થી પ્ર-8 માંથી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો

પ્ર-2 વસ્તી અને આર્થિક વિકાસ વચ્ચેનો સંબંધ વિગતે તપાસો. (14)

પ્ર-3 પ્રો.માલ્થસનો વસ્તીનો સિદ્ધાંત સમજાવો. તેની સમિક્ષા કરો. (14)

પ્ર-4 વસ્તી સંક્રમણનો સિદ્ધાંત સમજાવો. તેનું મહત્વ જણાવો. (14)

પ્ર-5 જન્મદર અને મૃત્યુદરના ખ્યાલો સમજાવો. ભારતમાં જન્મદર અને મૃત્યુદરના વલણો તપાસો. (14)

પ્ર-6 રાષ્ટ્રીય પરિવાર આરોગ્ય મોજણી (NFHS) ના મહત્વના તારણો વિષે ચર્ચા કરો. (14)

પ્ર-7 વસ્તી પ્રક્ષેપણની વિવિધ પદ્ધતિઓ સમજાવો. તેની ઉપયોગીતા અને મર્યાદાઓ જણાવો. (14)

પ્ર-8 વસ્તીશાસ્ત્રનો ખ્યાલ સમજાવો અને તેના અભ્યાસના મહત્વ વિષે ચર્ચા કરો. (14)

